

حوزه عمل و هدف اقدام پژوهی

اقدام پژوهی یک فعالیت علمی و پژوهشی است که توسط هر فردی که در حوزه‌ای به کار مشغول است، ممکن است انجام پذیرد.

یک کارگر در محیط کاری، جهت بهبود شرایط کاری، اصلاح فرایند فعالیتها، ارتقای بهره‌وری بخش خود، با رعایت دقت و تفکر و حسن تدبیر، دست به فعالیتی می‌زند که تغییر وضع موجود و تبدیل آن به وضع مطلوب، محسوس و قابل گزارش است. این فعالیت او یک اقدام پژوهی است.

یک مدیر، با مشاهده یک معضل اداری، با اندیشه و تدبیر، در رفع آن به تلاش و فعالیت می‌پردازد و نتیجه عمل او منجر به بهبود وضع موجود شده، قابل گزارش و مطالعه است. این فعالیت یک اقدام پژوهی است.

یک معلم، برای ارتقای پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس خود، با ابتکار و تدبیر و با به کارگیری روش‌های مطلوب، دست به فعالیتی می‌زند که منجر به پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کلاس می‌شود، این معلم اقدام پژوهی انجام داده است. فعالیت‌های فوق و هرفعالیتی که در محیط کاری، منجر به تبدیل وضع موجود به وضع مطلوب و یا تبدیل وضع نامطلوب به وضع مطلوب می‌شود، یک «اقدام پژوهی» است. به معنای دیگر، کاری است که می‌توان نام آن را تحقیق و پژوهش گذاشت. تحقیق و پژوهشی که در حین عمل و فعالیت محقق می‌شود.

تعریف اقدام پژوهشی

اقدام پژوهی عبارت است از «فعالیت علمی در محیط کاری که در آن فرد یا افراد، با روش ابتکاری، برای تبدیل وضع موجود (نامطلوب) به وضع مطلوب فعالیت می‌کنند.»

مراحل اجرایی اقدام پژوهی

اجرای اقدام پژوهی به طور کلی در سه مرحله انجام می‌گیرد که عبارتند از:

تشخیص و تبیین مساله، ایجاد تغییر و نتیجه‌گیری

در مرحله اول، محقق با مساله‌ای روبه‌رو می‌شود، ابعاد مختلف آن را بررسی می‌کند و از وجود آن به یقین می‌رسد. در مرحله دوم، به دنبال راه حل مساله جست‌وجو می‌کند، راه حل‌ها را شناسایی و اجرا می‌نماید تا به تغییر مورد دلخواه خود برسد.

در مرحله سوم، نتیجه فعالیت خود را ملاحظه و مورد دقت قرار می‌دهد.

این سه مرحله را می‌توان به چند مرحله خرد نیز تقسیم کرد:

تشخیص و تبیین مساله:

الف. برخورد با مساله

ب. شرح و توضیح مساله و توصیف وضع موجود

پ. شواهد^۱ (ارائه دلایل، مدارک، اسناد، اعداد و ارقامی که **وضع موجود** را به طور عینی و ملموس تبیین نماید).

ایجاد تغییر:

الف. گردآوری اطلاعات (جهت ارائه راه حل)

ب. تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده

پ. انتخاب راه حل یا راه حل ها

ت. اعتبار بخشی راه حل یا راه حل ها

ث. اجرای راه حل یا راه حل ها

نتیجه گیری:

الف. شرح و توضیح تغییر ایجاد شده و توصیف وضع مطلوب

ب. شواهد ۲ (ارائه دلایل، مدارک، اسناد، اعداد و ارقامی که **وضع مطلوب** را به طور عینی و ملموس تبیین نماید).

مساله تحقیق

مساله چیزی است که شما به عنوان یک گره کاری در صدد رفع یا حل آن بر می آید. مانند: ضعف درسی، مشکل رفتاری، کمبود انگیزه

اقدام پژوه کسی است که به دلیل دقت زیاد، فکر علمی و تجربه کاری که دارد، زودتر از دیگران متوجه مشکلات، نواقص و گره های کاری می شود و در صدد رفع آنها بر می آید.

از آن جا که مساله، هسته اصلی کار اقدام پژوهی است و همه فعالیتهای اقدام پژوه حول محور مساله می چرخد لازم است محقق چگونگی تشخیص مساله را در گزارش علمی خود شرح دهد تشخیص یا برخورد با مساله عبارتست از اینکه محقق یا محققان متوجه وجود مشکلی بشوند که آنها را در کار خود از رسیدن به وضع مطلوب باز می دارد.

بسیاری از کسان هستند که توجهی به وقایع اطراف خود ندارند و ممکن است با یک گره کاری ده ها بار برخورد کرده باشند، اما توجهشان جلب نشود.

انواع مساله از نظر زمینه ی انسانی

الف. فردی: مانند مشکل رفتاری یا درسی یک دانش آموز، یا مشکل رفتاری یا شغلی یک مدیر یا معلم یا مسئول اداری... همچنین مساله ای که مربوط به چند نفر می باشد نیز فردی است از قبیل مشکل رفتاری یا درسی ۵ نفر از یک کلاس یا مدرسه.
ب. جمعی: مانند مشکل درسی یک کلاس یا مدرسه، بی انضباطی یک مدرسه، تاخیر ورود همکاران یا دانش آموزان و امثال آن.

عنوان یا موضوع اقدام پژوهی

ویژگی های یک عنوان اقدام پژوهی

۱. یک عنوان یا موضوع اقدامی پژوهی، باید متضمن مساله اصلی پژوهش باشد.

برای یک کار اقدام پژوهی عنوان زیر انتخاب شده است: «بهبود روش تدریس درس علوم تجربی اول راهنمایی»

مساله محقق، **ضعف یادگیری دانش آموزان یک کلاس در درس علوم بود** و او با اعمال یک شیوه ی تدریس جدید و ابتکاری، توانسته بود یادگیری دانش آموزان را **افزایش دهد**. بنابراین عنوانی که متضمن مساله محقق است "افزایش توان یادگیری دانش آموزان در درس علوم" است، نه شیوه ای که برای حل این مساله به کار برده است. یعنی به جای عنوان «بهبود روش تدریس درس علوم تجربی اول راهنمایی» باید عنوان «افزایش توان یادگیری دانش آموزان در درس علوم» نوشته شود.

۲. عنوان اقدام پژوهی باید روشن و رسا باشد.

محقق برای کار خود عنوان «در شاهراه تحول» را انتخاب کرده بود. مساله او ضعف دانش آموزان یک کلاس در درس ریاضی (پایه سوم ابتدایی) بود که با تلاش های فراوان توانسته بود توانمندی آنها را به حدی افزایش دهد که در شهرستان خود ورد زبان گردد.

عنوان مناسبی که شایسته این کار علمی است می تواند چنین باشد: «**تقویت توان یادگیری دانش آموزان یک کلاس (پایه سوم ابتدایی) در درس ریاضی با استفاده از روش های تشویق**» همان گونه که ملاحظه می فرمایید در عنوان محقق، نه منظور از شاهراه مشخص است و نه بستر تحول. (تحول در چه؟)

۳. عنوان باید محدود به محل کار محقق اقدام پژوه باشد.

عنوان های زیر محدود به محل کار محقق نیستند:

- افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

- کاهش اضطراب دانش آموزان

- ایجاد همدلی در بین کارکنان اداری و آموزشی مدارس با استفاده از روش...

در عنوان اول، به نظر می رسد که محقق توانسته است راه های افزایش پیشرفت تحصیلی در بین همه دانش آموزان جهان را کشف کند. در حالی که اگر او معلم است، تحقیق خود را در یک کلاس و اگر مدیر است در یک مدرسه انجام داده است. با فرض معلم بودن، عنوان زیر، اصلاح شده ی عنوان قبلی است: «افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یک کلاس (پایه پنجم ابتدایی)» یا «افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان کلاس پنجم ابتدایی دبستان شهید فهمیده شهرستان...»

۴. عنوان باید تغییر وضع موجود را در جهت بهبودی و ارتقاء نشان بدهد.

همان گونه که در تعریف اقدام پژوهی آمده بود، از مهم ترین اهداف طرح های اقدام پژوهی، تبدیل وضع موجود به وضع مطلوب است. اما عنوان های زیر این تغییر را نشان نمی دهند:

عناوین ناصحیح

- روش یادگیری جدول ضرب به صورت گروهی در یک کلاس

- تشویق و ترغیب دانش آموزان یک مدرسه برای شرکت در نماز جماعت

- ناسازگاری یک دانش آموز

با تغییر عناوین بالا به عناوین زیر، هدف مهمی را که در اقدام پژوهی انتظار می‌رود، از عناوین می‌توان استنباط کرد:

عناوین صحیح

- افزایش یادگیری جدول ضرب توسط دانش آموزان یک کلاس (پایه دوم ابتدایی) با استفاده از روش‌های آموزش گروهی

- افزایش علاقمندی و رغبت دانش آموزان دبیرستان ملاصدرا، به شرکت در نمازهای جماعت

- رفع ناسازگاری یک دانش آموز

واژه‌هایی همچون؛ **تقویت، افزایش، کاهش، تغییر، اصلاح، ایجاد، حل، رفع، تبدیل، بهبود** دلالت بر تبدیل وضع موجود به وضع مطلوب را دارند و بهتر است عناوین اقدام پژوهی با این گونه کلمات و اصطلاحات آغاز شود.

۵. عنوان باید با مساله همپوشی داشته باشد.

به عنوان زیر توجه کنید:

«حل مشکل رفتاری دانش آموزان»

این عنوان برای مساله ای انتخاب شده است که در آن محقق برای حل مشکل رفتاری یک دانش آموز تلاش نموده است. همان گونه که ملاحظه می‌کنید این عنوان بسیار گسترده‌تر و فراتر از مساله‌ای است که محقق دنبال کرده است به عبارت دیگر عنوان با مساله همپوشی ندارد.

عنوان مناسب برای این کار فوق عبارت است از: «حل مشکل رفتاری یک دانش آموز (پایه سوم ابتدایی)»

عنوان «افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان» هم با مساله همپوشی ندارد چون محقق برای پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یک کلاس کوشیده است. بنابراین **عنوان مناسب** مساله فوق چنین است: «افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یک کلاس (پایه چهارم ابتدایی)»

مساله: ضعف یادگیری ۴ دانش آموز ابتدایی.

عنوان: بهبود کیفیت یادگیری ۴ دانش آموز چهارم ابتدایی.

مقدمه تحقیق

چگونگی نگارش یک مقدمه مناسب

مقدمه شامل توضیحات کلی در مورد مساله، نحوه‌ی تشخیص مساله، انگیزه محقق از تحقیق و اهداف تحقیق خواهد بود. مقدمه یکی از مهمترین بخش‌های یک مقاله علمی است که خواننده را از دنیا بیرون مقاله به دنیای درون مقاله می‌برد. در حقیقت مقدمه پاسخ به این سوال است که: "چرا پژوهش انجام شده است".

بیشتر اوقات مقدمه سبب امتداد مطالعه مخاطبان می‌شود. این جمله به این معنی است که، در صورتی که یک مقدمه فاقد اعتبار باشد و اصولاً ضعیف جلوه داده شود، خواننده از ادامه خواندن آن مقاله خودداری می‌کند.

ساختار و رفتار یک مقدمه

به طور کلی ساختار یک مقدمه به ترتیب زیر است:

- ارائه دیدگاه ها درباره موضوعات مختلف

- مرور کوتاه متون علمی

- بیان منطقی و غیر احساسی منجر به انجام پژوهش

- ترسیم هدف مطالعه

ساختار و رفتار یک مقدمه

به طور کلی ساختار یک مقدمه به ترتیب زیر است:

- ارائه دیدگاه ها درباره موضوعات مختلف

- مرور کوتاه متون علمی

- بیان منطقی و غیر احساسی منجر به انجام پژوهش

- ترسیم هدف مطالعه

مدل دوم

- مساله پژوهش

- مطالعاتی که به مساله مورد نظر توجه کرده اند.

- کمبودها در مطالعات موجود

- اهمیت مطالعات برای مخاطبان خاص

- بیان هدف

خط اول مقدمه

بدون شک اولین خط مقدمه، مهمترین بخش آن در نظر گرفته می شود. در جمله اول معمولاً موضوع اصلی معرفی می شود. اولین پاراگراف معمولاً موضوع اصلی مقاله را طرح می کند و باید به شکلی قوت تفکر و عمق مقاله و هنر نویسندگی ما را به خوبی نشان دهد. خیلی وقت ها نویسندگان مقاله ده ها بار این پاراگراف را بازنگری می کنند تا به شکل مناسب دربیاید.

نحوه سیر ارائه مطالب

سیر ارائه مطالب در یک مقدمه به این شیوه است که نویسنده ابتدا یک موضوع کلی را بحث می کند، سپس به موضوعات اختصاصی رو می آورد. به عبارت دیگر، سیر ارائه مطالب از عام به خاص صورت می پذیرد. مقدمه از **کلیات** شروع و به سمت جزئیات حرکت کند.

حجم یک مقدمه خوب

معمولاً طول مقدمه حداکثر دو صفحه یا ۶ / ۱ کل مقاله است.

نکات پایانی یک مقدمه

- نتایج حاصل از مقاله را به هیچ وجه در مقدمه استفاده نکنید.
 - حتی الامکان از افعال معلوم استفاده کنید. البته از آوردن کلمه "من" به شدت پرهیز کنید.
 - از تکرار فراوان کلید واژه ها خودداری کنید.
 - در یک جمله، دو فعل شبیه هم را به کار نبرید.
 - جملاتتان حداکثر ۲۰ کلمه باشد.
 - یادتان نرود که مقدمه برای مخاطبان است نه برای خودتان. پس با زبان آنها سخن بگویید.
 - برای نوشتن یک مقدمه خوب، بهترین راه، تمرین در جهت کسب مهارت است.
- مقدمه باید انگیزه و علت اصلی مطالعه حاضر را ارائه کند. موضوع مهم دیگر این است که شما باید هدف خود را از نوشتن مقاله به طور مختصر و واضح در مقدمه مقاله بیان کنید.
- قواعد پیشنهادی برای یک مقدمه خوب بدین شرح هستند:
- مقدمه ابتدا باید ماهیت و دامنه مسئله مورد تحقیق را با تمام وضوح ممکن بیان کند.
 - مقدمه باید سابقه تحقیق مرتبط را برای جهت دهی خواننده به طور مختصر مرور کند.
- در برخی رشته های علمی، بخش مقدمه معمولاً به شکل قیف مانند است یعنی از نکات اصلی و کلی شروع شده و به مطالب ریز و جزئی و خاص ختم می شود. برای مثال، ممکن است در مقدمه، شما با اطلاعات درباره اهمیت موضوع کلی مورد بررسی شروع کنید، سپس دانش در مورد یک جنبه از موضوع را خلاصه کنید و بعد پرسش جواب داده نشده ای در مورد آن جنبه مطرح کرده و سرانجام بگویید که تحقیق حاضر چگونه این مسئله را بررسی کرده است.

طفره رفتن در مقدمه

یکی از اشتباهات رایج ما در نگارش مقدمه مقاله این است که طفره می رویم. یعنی به جای اینکه یک راست برویم سراصل مطلب، به حواشی آن می پردازیم. قاعده کلی این است که هر حرفی که برای مخاطب تخصصی مقاله ما جدید، جالب و ضروری نیست باید حذف کنیم.

چگونه بفهمیم مقدمه مقاله ما مناسب است؟

در مقدمه اگر دو کار را بتوانیم انجام دهیم موفق بوده ایم. نخست اینکه به صورت دقیق بیان کنیم که هدف مقاله چیست. دوم اینکه به صورت محکم و مستدل نشان دهیم که چرا این موضوع دقیقی که در مقاله می خواهیم بحث کنیم، هم مهم است و هم اینکه در بین تحقیق های گذشته جایش خالی است. یک تست برای اینکه ببینیم مقاله خوبی نوشته ایم این است که بتوانیم در ۳ تا ۵ جمله به صورت خیلی خلاصه این دو مساله را برای یک مخاطبی که در حوزه تحقیقاتی ما کار می کند بیان کنیم و او قانع شود. اگر مخاطب برایش مساله ای مبهم بود یا اینکه در مورد ضرورت تحقیق ما تردیدی داشت، عملاً در نگارش مقدمه موفق نبوده ایم.

رئوس مطالب مقدمه را تهیه نمایید.

مقدمه همچون قیفی است که از کل به جز پیش می رود و هر چه نویسنده جلوتر می رود به هدف پژوهش خود که یک هدف اختصاصی است نزدیک تر می شود. بنابر این، در تهیه رئوس مطالب، تصویر بزرگ خود را در ابتدا بنویسید و هدف اختصاصی، پرسش یا فرضیه ی خود را در انتهای مقدمه ی خود بیاورید.

اشتباه اول

نخست این که مقدمه جای درد دل کردن نیست. به این معنی که باید یک راست برویم سر اصل مطلب و حاشیه نرویم. مثلاً اگر قرار است مقاله ما در مورد بررسی تاثیر سطح سواد افراد جامعه بر میزان مشارکت آنها در فعالیت های فوق برنامه فرهنگ سراهاست، نیازی نیست که از مباحث خیلی کلی مثل جهانی شدن، چالش های جامعه جهانی، رنج های بشر در طول تاریخ شروع کنیم. بهتر است که یک راست برویم سراغ اصل بحث و بگوییم که بحث ما در مورد مشارکت مردم در فعالیت های اجتماعی ست.

اشتباه دوم

اشتباه دیگر در مقدمه این است که مسایل بدیهی و پایه ای را بیش از حد توضیح بدهیم. باید توجه کنیم که مخاطب اصلی مقالات علمی، متخصصین حوزه تحقیقاتی ما هستند. فقط مواردی را بیان کنیم که به طرح موضوع و نشان دادن ضرورت آن و اهمیت مقاله کمک می کند

مثال

به عنوان مثال فرض کنید که مقاله ما در زمینه مدیریت است و می خواهد نشان دهد چنانچه مدیران همزمان از تشویق های مالی مثل افزایش حقوق، پاداش و تسهیلات خرید و تشویق های غیرمالی مانند ارتقای شغلی، افزایش میزان مرخصی و ... استفاده کنند، نسبت به حالتی که فقط از مشوق های مالی استفاده می کنند، در کوتاه مدت تاثیر بیشتری بر انگیزش پرسنل دارد، اما در بلند مدت تاثیرش کمتر خواهد بود:

پاراگراف اول مقدمه

در پاراگراف اول مقدمه مطرح می کنیم که چرا ضروری هست که مدیران تاثیر تشویقهای مالی و غیر مالی را بدانند.

در پاراگراف دوم می گوئیم که چه خلایبی در یافته های قبلی هست که نیاز به نوشتن این مقاله را ایجاد کرده. مثلاً می گوئیم که مطالعات قبلی تاثیرات مجزای مشوقهای مالی و غیرمالی را بررسی کرده اند، ولی تاثیر همزمان هر دو را بررسی نکرده اند.

در پاراگراف سوم می گوئیم هدف مقاله ما این است که نشان دهد که وقتی مشوقهای مالی و غیر مالی به صورت همزمان به کار گرفته می شوند، تاثیرشان با حالتی که فقط یکی (مشوقهای مالی) به کار گرفته می شود فرق می کند.

آنچه در بخش مقدمه اقدام پژوهی باید به آن توجه داشت بدین شرح می باشد:

- هدف چیست ؟

- دلیل منطقی اجرای پژوهش و اهمیت آن

- ارتباط منطقی بین مسأله و طرح پژوهش

- دلایل نظری موجود در پژوهش

- ارتباط این پژوهش با پژوهش های قبلی

بیان مساله

- ابتدا می بایست ثابت کنیم که مسأله ای وجود دارد که لازم است به آن پرداخته شود و اینکه این مسأله آنقدر اهمیت دارد که می بایست در مورد آن تلاش کرد و حتی پژوهش یا پژوهش هایی را ترتیب داد.

- یک مطالعه ی دارای ساختار خوب و بخوبی گزارش شده، می بایست پاسخ هایی را به همه ی پرسش هایی که مشتمل بر چه چیزی، چرا، چه وقت، چگونه، کجا، و چه کسی، در خصوص پژوهش مورد نظر را فراهم آورد.

- بیان مسأله بافت مورد نیاز برای پرداختن به پرسش چرایی را فراهم می آورد.

- یک بیان مسأله مناسب زمانی می تواند به راه حل درستی منجر شود که در آن مشخص گردد پژوهشگر و نویسنده مقاله می خواهد به چه چیزی پاسخ دهد. اگر فردی بخواهد مسأله ای را حل نماید، می بایست بطور کلی بداند که مسأله یا مشکل چیست.

- قلب هر طرح پژوهشی مسأله ی آن است. مسأله در موفقیت تلاش پژوهشی دارای بالاترین اهمیت است. بنابراین، شاید بتوان گفت هر پژوهشی و در نتیجه هر مقاله ای می بایست در پاسخ به مسأله ای مطرح شود و اگر قرار است نتایج معنی دار و مهمی به دست آید، می بایست ترتیبی اتخاذ گردد تا بیان مسأله به خوبی صورت گیرد تا پتانسیل برای یک کار خوب مهیا شود.

در واقع بیان موضوع پژوهش به زبان علمی، همان طرح مسأله ی پژوهش است. پژوهشگر در اولین گام برای طرح مسأله می بایست موضوع را در قالبی روشن و دقیق و بر اساس ضابطه های علمی مطرح نموده و جا بیندازد. برای این منظور، پژوهشگر می بایست با پخته کردن موضوع، ابعاد آن را روشن نماید. توجه نمایید که بیان مسأله بطور اساسی حول یک مشکل یا چیزی می چرخد که قرار است حل شود.

در بیان مسأله، می بایست بر اساس مستندات و دلایل نشان دهیم که مسأله ای وجود دارد. برای این منظور، پژوهشگر از اسناد، مدارک و آمار استفاده خواهد کرد.

بنابراین، مسأله ی پژوهش و بخش بیان مسأله با طرح یک پرسش کلی و یا آغازین شروع می شود و پس از شناختن ابعاد دقیق موضوع، به طرح پرسشهای دقیق و قابل پژوهش در آن حوزه ختم می گردد. پژوهشگر در طول پژوهش و مطالعه خود سعی می نماید به آنها پاسخ بدهد.

- ابتدا باید با ذکر مقدمه ای در خصوص اهمیت موضوع خواننده را به تدریج وارد فضای اصلی نمایید.

- تعریف و تبیین مفهوم متغیر اصلی تحقیق که در واقع همان مشکل یا مسئله ی مورد بحث است بپردازید. به این صورت که متغیرهای اصلی مسئله و روابط میان آنها را تشریح کنید. سعی کنید صورت مسئله را به شکل سوالی نوشته و از بیان آن به صورت

عبارت کلی یا جملات خبری خودداری کنید زیرا نگارش آن به صورت سوالی باعث جلب توجه به مجهول و تلاش برای معلوم کردن آن می شود.

- در بیان مسئله باید حداقل سه تعریف از مشکل اصلی با ذکر منبع ارائه شود.

- به نظرات دانشمندان مختلف در ارتباط با موضوع اشاره کرد و با بهره گیری از منابع معتبر و ذکر رفرنس آنها به تشریح عوامل موثر بر متغیر اصلی پرداخت. به یاد داشته باشید که اصطلاحات و مفاهیم تخصصی بیان مسئله را به تفصیل شرح دهید.

- بیان و بررسی وضعیت فعلی مسئله پژوهش در جامعه. آنچه در این مرحله ضروری است بیان وضعیت فعلی مسئله در قالب آمار، ارقام و اسناد معتبر با ذکر منبع می باشد. همچنین در این قسمت باید از جدیدترین آمار و ارقام استفاده نمود. راه حل یا عوامل موثر بر حل مشکل، با توسل به یافته های مهم پژوهش های مربوط و تناقضات بین پژوهش ها باید به صورت مختصر در بیان مسئله آورده شود.

- پیش بینی وضع آینده جامعه از لحاظ مسئله پژوهش. به عبارت دیگر باید در این قسمت مشخص نمود که اگر این مسئله مورد شناسایی و بررسی قرار نگیرد روند و وضعیت آن در آینده چگونه خواهد بود. توجه داشته باشید که در بیان مسئله باید به عواقب و پیامدهای منفی و مثبت ناشی از اجرا و عدم اجرای پژوهش اشاره کنید و با بهره گیری از آمار و ارقام داخلی سازمان، به شواهد ابعاد و حدود مسئله در سازمان مورد بررسی اشاره نمایید و اصطلاحاً عمق مسئله را بیان نمایید و نقش پژوهش خود را در پاسخگویی و حل مسائل یاد شده توضیح دهید. در بخش پایانی بیان مسئله می توانید جزئیات بیشتری از این که پژوهش شما چه کاری می خواهد انجام دهد را شرح دهید و فراموش نکنید که تمام این مراحل باید استناد علمی و واقعی داشته باشند.

مثال بیان مساله

یک روند ثابت در تامین مالی شرکت های کوچک در کشور کنیا ایجاد صندوق مالی است. برخی از این صندوق های تامین مالی عبارتند از صندوق جوانان و صندوق های متعلق به زنان. وجوه موجود در این صندوق ها در به وجود آمدن برخی مشاغل کمک نموده است؛ با این حال، پس از شروع به کار این مشاغل، مشکلات ظاهر می شوند. اولین مشکل این مشاغل آن است که آنها با مشکل مدیریت مواجه هستند که این مشکل باعث می شود تا این مشاغل در بازاریابی به مشکل برخوردند و در نهایت به رکود و ورشکستگی برسند.

پژوهشی که توسط موسسه مطالعات توسعه انجام شد نشان داد که فقط ۳۸ درصد از کسب و کارها در حال پیشرفت و گسترش هستند و ۵۸ درصد آنها هیچ پیشرفت و گسترشی نشان نداده اند. برحسب این پژوهش شرکتها در سه سال اول فعالیت خود این خطر را دارند که ورشکسته بشوند. چهار سال بعد، همین موسسه پژوهشی دیگر را بر روی این کسب و کارها انجام داد و معین شد که ۵۷ درصد از شرکتها در رکود هستند و تنها ۳۳ درصد از آنها میزان رشد را نشان می دهند.

در این پژوهش، ما قصد بررسی عواملی را داریم که در ماندگاری این کسب و کارها بیشترین تاثیر را دارند. جهت بررسی این هدف، از روشهای کمی و کیفی به طور همزمان استفاده خواهیم نمود تا بتوانیم برای بررسی این عوامل هم به اطلاعات دست اول و هم به اطلاعات دست دوم دسترسی داشته باشیم تا مطالعه دقیقی بر روی این مشکل انجام دهیم.

- مسئله باید بطور واضح تعریف گردد و از کاربرد واژگان و اصطلاحات مبهم و دوپهلوی خودداری شود. همچنین، از بیان اصطلاحات و توضیحات تکراری باید پرهیز کرد تا اصل بر اختصار توأم با وضوح و روشنی مسئله باشد.
- از کاربرد اصطلاحات و واژگان ارزشی باید خودداری شود. محقق در بیان مسئله نباید به داوری پردازد یا اقدام به کاربرد واژه‌هایی کند که واقعیت را منعکس ننموده یا باعث غلو می‌شود. همچنین از کاربرد القاب و عبارات تکریمی بی‌مورد یا توهین‌آمیز باید خودداری شود.
- اصطلاحات و مفاهیم اختصاصی و تخصصی باید تعریف شود.

ارزیابی بیان مسأله

۱. آیا صورت مسئله به شکلی سؤالی نوشته شده است؟
۲. آیا در مقدمه توضیحی درباره مسئله و اهمیت و ضرورت تحقیق آورده شده است؟
۳. آیا ابعاد، ویژگی‌ها و حدود مسئله تحقیق بیان شده است؟
۴. آیا ادبیات و سوابق مسئله ذکر شده است؟
۵. آیا فهرست متغیرها و معرف‌ها و مدل‌های مربوط به آن تهیه و بیان شده است؟
۶. آیا سؤالات ویژه تحقیق تدوین و بیان شده است؟
۷. آیا به هدف تحقیق و دستاوردهای آن اشاره شده است؟
۸. آیا بیان مسئله از وضوح برخوردار است؟
۹. آیا از کاربرد واژه‌های دوپهلوی، شرطی، ارزشی و داوری‌های ایدئولوژیک پرهیز شده است؟
۱۰. آیا اصطلاحات و مفاهیم بخوبی تعریف شده است؟

بیان مسأله اقدام پژوهی

- معرفی موقعیت (تحلیل موقعیت)
- بیان مسأله (مسأله شما چه بوده است؟)
- مسئله موجود در چه شرایط و محیطی نمایان شده و عمق و گستردگی آن چقدر است و آسیب‌های آن کدامند؟
- از کی و چگونه متوجه این مسئله شدید؟
- فراوانی مسئله موجود تا چه میزان است؟
- در چه شرایطی آثار مسئله بیشتر است؟
- چه عواملی به میزان مسئله تأثیر می‌گذارد؟
- این مسأله برای شما چه مشکلی ایجاد کرده است؟ چرا؟
- چرا شما به این موضوع علاقمند شدید؟

اقدام پژوه به عنوان دبیر با سال سابقه تدریس شاغل در مدرسه واقع در ناحیه آموزش و پرورش استان با دانش آموز در کلاس که شامل کلاس هفتم، کلاس هشتم بود و کلاس ها از نظر نور، دما و وسعت شرایط مطلوبی داشت. دانش آموزان از لحاظ درسی و در وضعیت بسیار قرار داشتند در سال تحصیلی ۹۸-۹۹ مشغول به خدمت بود و همانطور که مطلع هستید وظیفه ی یک معلم آموزش و علاقه مند کردن دانش آموزان به درس است لذا اقدام پژوه با مشاهده این که دانش آموزان علاقه ای به درس ندارند و بعضی از آنها بدون آمادگی در مدرسه حاضر می شوند و این مشکل را نیز از زبان دبیرانشان هم شنیدم و سطح علاقه شان نسبت به درس پایین است و از این رو، و بر اساس وظیفه ی و تعهد شغلی خود و احساس مسئولیتی که در برابر دانش آموزانم داشتم، سعی کردم علت یابی کنم و سپس به حل آن مبادرت ورزم. انگیزه ی من به عنوان دبیر ... این بود که با استعانت از خداوند متعال و

هدف از این اقدام پژوهی چه راه کارهای عملی را می توان ارائه نمود تا میزان علاقه مندی دانش آموزان به درس و فعالیت های مربوط به آن بیشتر شود؟ به عبارت روشن تر، با استفاده از چه روش هایی می توان، زمینه ی مناسبی برای حال با توجه به مطالب فوق در پی این کار برآمدم با بررسی این مشکلات چه تدابیری برای علاقمند کردن دانش آموزان به درس بیاندیشم و همین نقطه ی آغازی بود که باعث تغییر رفتار در کلاس مذکور شد.

توجه نمایید این یک نمونه جزیی است شما باید به صورت کامل محیط و موقعیت را توصیف کرده و به تبیین مساله و وضع موجود بپردازید.

پیشینه پژوهش (نظری - عملی)

پیشینه نظری: خلاصه ای از آنچه پیرامون موضوع از منابع گوناگون مطالعه کرده اید، بیان کنید. پیشینه شامل **تعریف موضوع و مفاهیم، تاریخچه، انواع، علل، آثار، موانع، نظریه های مرتبط با موضوع**

مثال

دیویی نیز بهترین روش آموزش را به کاربردن روش پژوهش علمی از سوی خود دانش آموزمی داند و کار معلم را بیش از هر چیز دیگر، راهنمایی و یاری آنان در پژوهش می داند. انسان تنها وقتی به طور عمیق و پایدار چیزی را فرا می گیرد که به طور خود آگاه و فعالانه درباره آن به فعالیت های عینی و ذهنی بپردازد و خود از آن کوشش ها نتیجه گیری کند (پروند، ۱۳۹۷، ص ۱۵۳).

پیشینه عملی: چکیده اقدام پژوهی های مربوط به موضوع شماست. یعنی هر اقدام پژوهی که مشابه کار شماست فقط چکیده آن را به ترتیب سال از جدید به قدیم بنویسید.

نمونه ای از پیشینه عملی

زمانی (۱۳۸۸) اقدام پژوهی با عنوان «چگونه می توانم، با شادی و نشاط در کلاس درس علوم تجربی سطح یادگیری را ارتقاء دهم» انجام داده است. وی پس از اجرای راه کارهای مختلف از قبیل: فعالیتهای گروهی، بیان درس به صورت داستان، ایجاد شادی و

هیجان در محیط مدرسه، تغییر و تحول در مکان یادگیری، گردش علمی، بازیهای تربیتی، توأم ساختن درس با شعر و موسیقی، توانست میانگین نمرات امتحانی دانش آموزان را افزایش دهد.

حداقلی ۵ پیشنهاد عملی داخلی و خارجی باید نوشته شود.

گردآوری داده ها برای شناخت بهتر وضع موجود (شواهد ۱)

برای نوشتن این قسمت باید:

با جمع آوری اطلاعات از روش های مختلف علمی از قبیل (مصاحبه، مشاهده، پرسشنامه، بررسی اسناد و مدارک، آزمون، مطالعه، مشورت و گفتگو با صاحب نظران و ...) می توان به اطلاعات دقیق مربوط به علت وجود مسئله، فراوانی، عمق، وسعت و عوامل مؤثر در آن را شناسایی و به توانمندی ها و محدودیت های خود پی برد.

مثال

بعد از این که مطمئن شدم اکثر دانش آموزان مدرسه به علاقه ای ندارند و هیچ انگیزه ای ندارند در صدد بر آمدن تا علت یابی کنم با ۲ سوال باز پاسخ این کار را با اولیاء دانش آموزان و همکارانم آغاز نمودم که سوالات بدین قرار است:

۱. به نظر شما علت بی انگیزه بودن دانش آموزان به یادگیری و شناخت چیست؟

۲. به نظر شما علت بی علاقگی دانش آموزان به شرکت در فعالیت های چیست؟

همچنین در مورد علت پایین بودن علاقه و انگیزه ی دانش آموزان به صحبت کردم و پس از جمع آوری پاسخ های اولیاء (پیوست ۱) و همکاران (پیوست ۲) به سؤالات و بررسی پاسخ دانش آموزان به سؤالات پرسشنامه (پیوست ۳) و تبادل نظر با مدیر و معاونین محترمه، به تجزیه و تحلیل پاسخ ها پرداختم و به این نتیجه رسیدم که علت بی انگیزه بودن دانش آموزان به ترتیب عبارتند از:

استفاده از روش های یکنواخت در آموزش ارزش ها به فراگیران، حاکم بودن فضای خشک و بی روح در فعالیت های دینی، مرتبط نبودن مطالب دینی و ملی ارائه شده به دانش آموزان با زندگی روزمره ی آنان، توجه نکردن به تفاوت های فردی و خانوادگی دانش آموزان، برقرار نبودن ارتباط عاطفی بین دانش آموزان و مربی، درگیر نکردن اکثر دانش آموزان در فعالیت های دینی و ملی، آشنا نبودن دانش آموزان با کاربردهای ارزش های دینی و ملی در زندگی روزمره، عدم جذابیت روش های ارائه ی ارزش های دینی و ملی، عدم تقدیر و تشکر به موقع از دانش آموزان برتر در فعالیت های دینی و ملی، استفاده ی بیش از حد از انذار به جای تبشیر، عدم هماهنگی رفتار و گفتار مربیان در ارشاد دانش آموزان به ارزش ها.

جمع آوری داده ها و اطلاعات برای ارائه ی راه حل ها

با جمع آوری اطلاعات از روش های مختلف علمی از قبیل (مصاحبه، مشاهده، پرسشنامه، بررسی اسناد و مدارک، آزمون، مطالعه، مشورت و گفتگو با صاحب نظران و ...) می توان اطلاعات دقیق مربوط به علت وجود مسئله، فراوانی، عمق، وسعت و عوامل مؤثر در آن را شناسایی و به توانمندی ها و محدودیت های خود پی برد.

مصاحبه

بسیاری از مردم علاقه دارند که در ارتباط با دیگران رابطه‌ای شفاهی و زنده داشته باشند و ارتباطات کتبی از طریق کاغذ بازی را کنار گذارند. بنابراین با توجه به ویژگی انعطاف‌پذیری روش مصاحبه، باید گفت که این روش یکی از بنیادی‌ترین و شاید بهترین روش جمع‌آوری می‌باشد. از این رو با استفاده از روش مصاحبه در موقعیت‌های گوناگون از جمله جلسه‌ی شورای دبیران (پیوست ۴)، شورای تربیتی، نماز، امر به معروف و شورای دانش‌آموزی (پیوست ۵)، از تعدادی همکاران، مشاور مذهبی، اعضای انجمن (پیوست ۶) و دانش‌آموزان در مورد علاقمندی دانش‌آموزان به ارزش‌های دینی و ملی، سئوالات زیر مطرح شد:

سئوالات مصاحبه از اولیاء و همکاران :

۱. به نظر شما با چه روش‌هایی می‌توان در دانش‌آموزان نسبت به انجام فعالیت‌های..... ایجاد انگیزه کرد؟
 ۲. به نظر شما دانش‌آموزان را چگونه می‌توان تشویق کرد؟
 ۳. به نظر شما برگزاری کلاس‌های آموزش خانواده تا چه حد به شناخت ارزش‌ها در دانش‌آموزان کمک می‌کند؟
- خانم** مربی پرورشی مدرسه، با اشاره به این موضوع که دانش‌آموزان در این سن آگاهی کامل نسبت به شناخت ارزش‌های دینی و ملی ندارند در نتیجه نسبت به این مسائل علاقه نشان نمی‌دهند، آموزش صحیح و درست ارزش‌ها به فراگیران را با توجه به شناسایی استعدادها و توانایی‌های آنان در افزایش میزان علاقمندی به فعالیت‌های دینی موثر دانستند.
- خانم** دبیر ریاضی مدرسه، تشویق مناسب دانش‌آموزان شرکت‌کننده در فعالیت‌های دینی و فرهنگی را بسیار مهم ارزیابی نمودند.

خانم مشاور مدرسه، عدم ارائه‌ی جذاب و متنوع مطالب دینی و ملی را یکی از علل مهم در عدم تمایل آنان به ارزش‌های دینی مطرح نمودند و تهیه‌ی بروشور و روزنامه دیواری مرتبط، همچنین بازدید از مراکز دینی و ملی را در افزایش میزان علاقمندی آنان موثر دانستند.

مشاهده

همه‌ی ما در هر لحظه از زمان بیداری، شاهد عینی و ناظر مستقیم وقایعی هستیم که در حول و حوش ما رخ می‌دهد و چه بسا که یک مشاهده‌ی ساده، اولین قدم برای شروع مبحث جدید در علم باشد. البته مشاهدات ما در حالت عادی کمتر شکل علمی دارد، بدین معنی که مشاهده‌ی ما از واقعه‌ای، منظم و مدون نیست. در آغاز سال تحصیلی از کلیه‌ی دانش‌آموزان خواسته شد تا در فعالیت‌های شرکت نمایند و علاقمندی خود را با توجه به توانمندی‌های خود ابراز نمایند. با توجه به تعداد دانش‌آموزانی که در فعالیت‌ها شرکت نمودند این نتیجه به دست آمد که: از ۲۰۸ نفر دانش‌آموزان مدرسه تعداد محدودی به شرکت در فعالیت‌ها علاقمند می‌باشند. (پیوست ۷)

پرسشنامه

یکی از آسان‌ترین و مطمئن‌ترین راه‌های جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه است. به همین دلیل برای نظرخواهی از همکاران برای کسب راه‌حل‌های مناسب جهت حل مسأله، پرسش‌نامه‌ای که شامل ۲ سؤال باز پاسخ بود را تنظیم نموده، (پیوست شماره ۸) سپس در اختیار همکاران قرار دادم تا نظرات خود را ذکر نمایند سئوالات بدین گونه بودند:

- راه کارهایی را که موجب افزایش انگیزه‌ی دانش‌آموزان به یادگیری و شناخت مسائل می‌شود لطفاً بنویسید.

• راه کارهایی را که موجب افزایش علاقمندی دانش آموزان به شرکت در فعالیت های می شود لطفاً بنویسید.

همچنین پرسشنامه‌ای بین دانش آموزان (پیوست ۹) و بعضی از اولیاء (پیوست شماره ۱۰) توزیع شد و از آن‌ها خواسته شد تا پاسخ‌های خود را ارائه دهند به طور کلی پس از جمع‌بندی نهایی، راه حل‌های زیر از طرف پاسخ دهندگان پیشنهاد گردید که عبارتند از:

استفاده از روش فعال در ارائه، استفاده از فیلم‌های آموزشی و لوح فشرده جهت تفهیم ارزش‌ها به فراگیران، واگذاری مسئولیت به دانش آموزان جهت بهتر و سریع تر انجام شدن فعالیت‌ها، بیان مطالب از آسان به پیچیده، استفاده از روش ایفای نقش در آموزش ارزش‌ها، استفاده از آموخته‌های دانش آموزان در زندگی روزمره، پرسش و پاسخ مکرر از دانش آموزان.

مطالعه: با مطالعه ی کتاب‌ها و مجلات و تحقیقاتی که در این زمینه کار شده بود، که عنوان بعضی از آن‌ها در منابع و مآخذ ذکر شده است نیز، راه حل‌هایی یافت شد.

دقت فرمایید: موارد بالا مثال می باشد و سوالات پرسشنامه و مصاحبه شما با توجه به موضوع شما متفاوت می شود. شاید یک قسمت را شما انجام نداده باشید. تاکید می‌کنم کار شما باید مطابق با عنوان شما باشد.

تجزیه و تحلیل و تفسیر داده ها (اطلاعات)

الف - اطلاعات کیفی

با توجه به مشاهدات رفتاری دانش آموزان، نتایج مصاحبه با همکاران و همچنین پرسشنامه‌ای که بین دانش آموزان توزیع شد، (پیوست ۱۱) شاخص‌های کیفی زیر نشانه‌هایی از عدم آگاهی و علاقمندی دانش آموزان به بود:

عدم علاقمندی به ارزش‌های، عدم آشنایی با مفاهیم، نداشتن نگرش مثبت به ارزش‌های، پایین بودن انگیزه و علاقه ی دانش آموزان به شرکت در فعالیت‌ها، اظهار نارضایتی دانش آموزان از بازدیدهای، عدم شرکت در مسابقات، نداشتن شور و نشاط و جنب و جوش در فعالیت‌های، بی تمایلی دانش آموزان برای انجام فعالیت‌های مناسبی، کسب نمرات پایین در آزمون‌های (پیوست ۱۲).

البته قابل ذکر است تعدادی دانش آموز بسیار با انگیزه، پر تلاش، خلاق و پر انرژی در مدرسه وجود داشت.

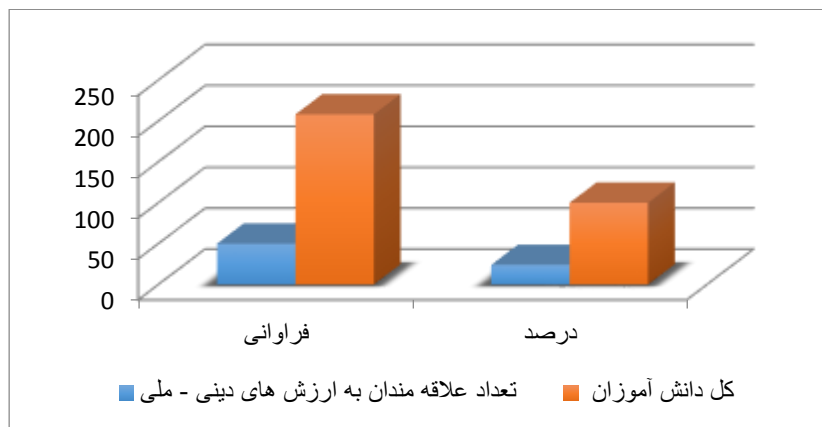
دقت نمایید در این قسمت تمام آنچه در مورد موضوع مشاهده کردید یا مصاحبه نمودید، می‌نویسید. لیست کردن تمامی موارد وضع موجود. هر موردی که به دست آوردید و نشان می‌دهد این مساله وجود دارد را نام می‌برید.

ب) اطلاعات کمی وضع موجود

برای تعیین وضع موجود از اعداد و ارقام نیز استفاده شد که در این قسمت در قالب شاخص‌های کمی به شرح زیر ارائه می‌گردد:

جدول شماره ۱: جدول توزیع فراوانی و درصد تعداد علاقمندان به نسبت به کل دانش آموزان (اوایل سال تحصیلی)

علاقه‌مندان به.....	کل دانش‌آموزان	
۵۰	۲۰۸	فراوانی
۲۴/۰۳	۱۰۰	درصد

نمودار شماره ۱: نمودار توزیع فراوانی دانش‌آموزان علاقه‌مند به نسبت به کل دانش‌آموزان

با توجه به جدول شماره ۱ و نمودار شماره ۱، ۵۰ نفر (۲۴/۰۳ درصد) از کل دانش‌آموزان مدرسه به علاقه‌مندند که انتظار می‌رود این تعداد پس از اجرای راه‌کارها به وضعیت مطلوب (بالای ۷۰ درصد) برسد. (در مورد جدول و نمودار باید در این حد توضیح دهید)

توجه: مشخصات یا عنوان جدول در بالای آن و مشخصات یا عنوان نمودار در پایین نمودار قرار می‌گیرد.

جدول شماره ۲: جدول توزیع فراوانی و درصد تعداد نسبت به کل دانش‌آموزان (اوایل سال تحصیلی)

نمودار شماره ۲: نمودار توزیع فراوانی دانش‌آموزان علاقه‌مند به نسبت به کل دانش‌آموزان

توجه: به تعداد سوالات پرسشنامه و اهداف باید جدول و نمودار داشته باشید.

اهداف

هدف کلی: همان موضوع اصلی اقدام پژوهی

اهداف جزئی: شامل اهدافی است که اقدام پژوه را برای رسیدن به هدف اصلی کمک می‌کند.

تذکر: هدف باید انگیزه دهنده، جهت دهنده، محور ارزیابی و محدود کننده باشد.

اهداف تحقیق

مثال ۱

هدف کلی

افزایش علاقمندی دانش آموزان نسبت به ارزش های دینی و ملی

اهداف جزئی

۱. آشنایی دانش آموزان با مفاهیم دینی و ملی
۲. ایجاد نگرش مثبت در دانش آموزان نسبت به ارزش های دینی و ملی
۳. افزایش انگیزه ی دانش آموزان جهت شرکت در فعالیت های دینی و ملی

مثال ۲

هدف کلی

ارائه راهکارهایی برای پیشرفت دانش آموزان در درس علوم تجربی

اهداف جزئی

۱. افزایش ایجاد انگیزه به یادگیری درس علوم تجربی
۲. شرکت فعال دانش آموزان در انجام فعالیت های گروهی مربوط به درس علوم تجربی
۳. رشد تفکر خلاق، علمی و پژوهشی در دانش آموزان
۴. ایجاد نگرش مثبت در دانش آموزان نسبت به یادگیری درس علوم تجربی
۵. شرکت فعال دانش آموزان در انجام آزمایش های مربوط به درس علوم تجربی
۶. کاربرد درس علوم تجربی در زندگی روزمره و به روز بودن دانش آموزان

ارائه ی راه حل های پیشنهادی

توجه: برای هر هدف جزئی چند راه حل می نویسیم. در مثال ۱ صفحه قبل ۳ هدف جزئی داشتیم پس در سه محور راه حل می نویسیم (الف، ب، ج)، همچنین برای هر راه حل توضیح کوتاهی می نویسید.

مثال

الف) راه کارهای پیشنهادی جهت تحقق هدف آشنایی دانش آموزان با مفاهیم دینی و ملی

۱. تهیه و نصب تراکت ها و بنرهایی با جملات مرتبط با مفاهیم دینی و ملی (راهکار اقدام پژوه)
از آن جایی که بیش از ۷۰ درصد یادگیری انسان از طریق بینایی صورت می گیرد، اقدام پژوه راهکار قرار دادن جملاتی در خصوص نماز، امر به معروف، حجاب و عفاف، احکام و... را در آشنایی بیش تر دانش آموزان با این مفاهیم موثر دانست.
۲. تهیه ی اقلام و محصولات فرهنگی و ملی (راهکار اقدام پژوه)

برای جلوگیری از تهاجم فرهنگی و حمایت از تولیدات داخلی و حفظ ارزش های اسلامی و انقلابی استفاده از وسایل و لوازم التحریر با طرحهای ملی – مذهبی به نظر اقدام پژوه مفید می باشد.

۳.

ب) راه کارهای پیشنهادی جهت ایجاد نگرش مثبت در دانش آموزان نسبت به ارزش های دینی و ملی

۱. جمع آوری مطالب مرتبط با مسائل دینی و ملی (راهکار امام جماعت)

با توجه به علاقه و تفاوت های فردی دانش آموزان، جمع آوری مطالب از کتاب ها و مقالات مفید است.

۲. بازدید از مراکز ملی – مذهبی (راهکار پیشنهادی همکاران)

جهت گسترش زمینه ی آگاهی دانش آموزان از مسائل دینی و فرهنگی، از مراکز ملی و مذهبی بازدید به عمل آید.

۳.

۴.

ج) راهکارهای پیشنهادی جهت افزایش انگیزه ی دانش آموزان جهت شرکت در فعالیت های دینی و ملی

۱. بیان مسائل دینی و ملی از طریق روش غیر مستقیم مانند اجرای نمایش (راهکار همکاران)

از آن جایی که در آموزش ارزش ها و باورهای دینی، روش غیر مستقیم بیشترین اثر را دارد به پیشنهاد یکی از همکاران، روش ایفای نقش جهت ایجاد انگیزه و علاقمندی فراگیران به ارزش های دینی، مطرح گردید.

۲. اجرای مسابقات متنوع جهت ایجاد رقابت سالم (راهکار پیشنهادی دانش آموزان)

با توجه به حس رقابت جویی در بین دانش آموزان، می توان از طریق گنجاندن مسائل ملی – مذهبی در قالب مسابقه، موجب افزایش انگیزه ی آنان در زمینه ی دینی شد.

۳.

۴.

انتخاب راه حل ها

الف. بنویسید که کدام راه حل را انتخاب کردید و چرا؟

ب. استدلال علمی و تجربی خود را برای انتخاب این راه حل ها بنویسید.

از بین راه حل های پیشنهادی از سوی همکاران و دانش آموزان، راهکارهای اقدام پژوه و همچنین مطالعه منابع علمی و عملی مرتبط با موضوع، طرح راهکارهای زیر جهت تحقق اهداف انتخاب گردید:

۱.

۲.

۳.

۴.

..... ۵

..... ۶

..... ۷

توجه: از بین راه‌حل‌هایی که در مرحله قبل از سوی همکاران، دانش‌آموزان، والدین و اقدام پژوهی ارائه شد چند راه‌حل قابل اجرا را انتخاب و فقط به صورت تیترو، بدون توضیح می‌نویسید.

اعتبار بخشی به راه حل های انتخابی

در این مرحله برای این که یافته‌های تحقیق عملی، دارای اعتبار باشد ضرورت دارد افرادی با صلاحیت، آن را ارزیابی کنند. جهت کسب اعتبار و اطمینان در خصوص اجرا و اثر بخشی راه‌حل‌های انتخاب شده، گروهی شامل اساتید، همکاران و متخصصان این کار را انجام می‌دهند.

مثال

به منظور اعتبار بخشی در اجرای راه حل‌ها، ۱۹ راه حل انتخاب شده برای کسب اعتبار و روایی بیشتر، جهت اظهار نظر به اساتید فن و صاحب نظران مربوطه از جمله مدیر آموزشگاه، رابط پژوهشی و تعدادی از همکاران مجرب ارائه گردید تا نقطه نظرات و رهنمودهای ارزشمند خویش را در این خصوص بیان فرمایند.

در مجموع راه‌حل‌های انتخاب شده از نظر قابلیت اجرا، سهل الوصول بودن، منطبق بودن با امکانات و شرایط فیزیکی آموزشگاه، قابل دسترس بودن و ویژگی‌های دانش‌آموزان مورد تایید قرار گرفت. (پیوست ۱۳)

اجرای راه حل های انتخابی

(چه کردید؟)

مراحل اجرای راه‌حل‌ها را به تفصیل توضیح دهید.

مشکلات حین اجرا را بیان کنید. چگونگی نظارت بر اجرای راه‌حل‌ها را گزارش کنید.

نکته مهم: نباید تصور کنیم آن چه ما می‌دانیم یا عمل کردیم را خواننده حدس می‌زند یا می‌داند، لذا باید آن چه را انجام دادیم دقیق و روشن بنویسیم، زیرا خواننده مانند نویسنده به موضوع احاطه ندارد.

در اجرای بعضی از راه‌حل‌ها ممکن است بنا به دلایلی نتوانید آن را اجرا کنید یا با مشکلی رو به رو شوید. در این قسمت توضیح کاملی از عدم اجرای راه‌حل یا نحوه‌ی تعدیل آن را می‌نویسید.

مثال

راه‌حل اول: برگزاری کارگاه ها و جلسات آموزش خانواده

با توجه به این که آموزش خانواده در تفهیم مسائل دینی و ملی به دانش‌آموزان اهمیت به سزایی دارد تصمیم گرفتیم با همکاری و موافقت مدیر مدرسه، کارگاه های آموزش خانواده با حضور اولیا (پدر و مادر) به طور همزمان، در وقت غیر اداری، تشکیل شود.

گام اول:

گام دوم:

گام سوم:

گام چهارم:

گام پنجم:

توجه: گام ها با توجه به راه حل شما قابل کاهش و افزایش است. شاید یک راه حل شما ۳ گام و یکی ۱۰ گام داشته باشد.

نظارت بر اجرای راه حل (اقداماتی که انجام می دادید تا این راه حل به خوبی تا آخر اجرا شود).

مثال

دقت می کردم که حضور و غیاب از والدین با همکاری تعدادی از دبیران به طور مرتب انجام شود و پی گیری می شد تا خانواده های دارای مشکل حضور فعال تری داشته باشند و به سوالات اولیا پاسخ داده شود.

مشارکت و نقادی همکاران (نظر همکاران مدرسه در مورد روند اجرای طرح و بهتر شدن آن)

مثال

از خانم رئیس انجمن مدرسه در مورد برگزاری کارگاه پرسیدم، نظر ایشان این بود که طرح خوبی است و تنها نگران این بود که در غیر وقت اداری، والدین از جلسات استقبال نکنند که با اجرای بعضی از راهکارهای اقدام پژوه جلسات با حضور تعداد افراد بیشتری برگزار شد.

اصلاح و تعدیل بعضی از راه حل ها

اگر تغییر و تعدیلی در راه حل به کار گرفته شده، اعمال کردید، آن را بنویسید. شما می خواهید راه حل را به طور خاصی انجام دهید اما امکانات مدرسه و برخی موارد اجازه اجرای ایده شما به صورت کامل را نداد و شما مجبور به تغییر و تعدیل آن شدید یعنی به نحو دیگری آن را انجام دادید که باید در این قسمت ذکر شود.

مثال

- یکی از راه های آشنایی دانش آموزان با ارزش های دینی و ملی، بازدید دانش آموزان از مراکز دینی و فرهنگی است من هم دوست داشتم تا دانش آموزان آن چه را به صورت نظری با آن آشنا شدند حال خود مشاهده نمایند اما متأسفانه با مخالفت بعضی همکاران مواجه می شدم که ساعات آموزشی خود را در اختیار من نمی گذاشتند به همین جهت برای معرفی بعضی اماکن دینی و ملی فقط به پخش فیلم اکتفا نمودم.

برای نصب مطالب آماده شده توسط دانش آموزان، در کلاس جای مناسب نداشتیم، بنابراین با مدیر محترمه صحبت کردم و ایشان یکی از تابلوهای راهروی پایین را برای این منظور در اختیار ما گذاشتند.

توجه: هر موردی که تعدیل کردید در این قسمت به ترتیب راه کارها بنویسید.